

3.5 Centra dojížd'ky do škol

Kritériem pro výběr obce jako centra dojížd'ky do škol byla existence alespoň jedné střední odborné školy nebo gymnázia v místě dojížd'ky, tedy aby v centru dojížd'ky bylo poskytováno alespoň středoškolské vzdělání. Tímto způsobem bylo za Zlínský kraj vybráno 18 měst. Je mezi nimi všech 13 obcí s rozšířenou působností, 4 obce s pověřeným obecním úřadem (Koryčany, Bojkovice, Staré Město, Slavičín) a 1 obec jen se statutem města (Kunovice).

Tab 3.8 Balance dojížd'ky do škol v centrech dojížd'ky

Kraj, centrum dojížd'ky	Dojíždějící do centra			Vyjíždějící z centra v rámci ČR			Saldo dojížd'ky do škol v rámci ČR	Počet obsazených míst ve školách ¹⁾	
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy		celkem	na 1 000 žáků, studentů a učňů ²⁾
Kraj celkem	39 375	20 206	19 169	45 529	23 071	22 458	-6 154	103 324	944
Kroměříž	4 464	1 852	2 612	1 122	541	581	3 342	8 712	1 622
Bystřice pod Hostýnem	1 214	767	447	599	280	319	615	1 119	2 220
Holešov	1 437	714	723	758	398	360	679	2 913	1 304
Koryčany	320	138	182	153	69	84	167	1 670	1 111
Uherské Hradiště	3 985	2 040	1 945	1 230	594	636	2 755	7 965	1 529
Bojkovice	266	97	169	390	196	194	-124	795	865
Kunovice	721	394	327	348	165	183	373	1 223	1 439
Staré Město	567	244	323	590	304	286	-23	1 254	982
Uherský Brod	1 845	1 254	591	836	379	457	1 009	4 206	1 316
Vsetín	2 255	1 151	1 104	1 281	628	653	974	6 473	1 177
Rožnov pod Radhoštěm	1 366	812	554	991	497	494	375	3 858	1 108
Valašské Meziříčí	3 087	1 717	1 370	1 176	568	608	1 911	7 171	1 363
Zlín	5 998	2 937	3 061	2 677	1 407	1 270	3 321	17 428	1 235
Luhačovice	685	273	412	487	273	214	198	1 321	1 176
Otrokovice	1 762	1 140	622	1 015	498	517	747	4 124	1 221
Slavičín	603	320	283	394	177	217	209	1 659	1 144
Valašské Klobouky	754	375	379	274	140	134	480	1 517	1 463
Vizovice	868	166	702	341	157	184	527	1 389	1 611

¹⁾ počet žáků, studentů a učňů bydlících v centru plus dojíždějící do škol

²⁾ bydlících v centru

Největším centrem dojížd'ky do škol z hlediska počtu dojíždějících bylo krajské město Zlín, ve kterém se ve školním roce 2000/2001 nacházela 1 vysoká škola se dvěma fakultami, 18 středních a 16 základních škol. Centrem s **nejvyšším saldem dojížd'ky** do škol však bylo město Kroměříž, které je zároveň centrem s druhým nejvyšším počtem dojíždějících za vzděláním. V Kroměříži bylo 19 středních a 7 základních škol. Třetí příčka patří městu Uherskému Hradišti se 13 středními a 8 základními školami. Dalšími významnými centry s vysokým počtem (více jak 1 tisícem) dojíždějících byla města Valašské Meziříčí, Vsetín, Uherský Brod, Otrokovice, Holešov, Rožnov pod Radhoštěm a Bystřice pod Hostýnem.

Mezi centry dojížd'ky jsou pouze dvě města se záporným saldem dojížd'ky, což jsou zároveň města s nejnižší vybaveností škol z vybraných center. Jedním z nich jsou Bojkovice s pouze 1 středním odborným učilištěm a 1 základní školou, druhým je Staré Město se 2 středními a 1 základní školou.

Jsou centra, ve kterých podle zaměření škol výrazněji převažuje **dojížd'ka mužů** nad **dojížd'kou žen** a naopak. Mužů dojíždí poměrně více do Valašských Klobouk, Zlína a Valašského Meziříčí, žen dojíždí více do Starého Města, Luhačovic, Rožnova pod Radhoštěm a Kroměříže. Podle **počtu obsazených míst ve školách** je na prvním místě jednoznačně město Zlín (17 428 míst), s velkým odstupem za ním (jen s polovičním počtem míst než Zlín) je Kroměříž.

V **počtu obsazených míst ve školách na 1 000 žáků, studentů a učňů** se dostávají do popředí centra dojížd'ky Bystřice pod Hostýnem (2 220 míst), Kroměříž (1 622 míst) a Vizovice (1 611 míst). Město Zlín, největší centrum dojížd'ky do škol v kraji, je v tomto hodnocení až desáté.

Z hlediska prostorové struktury dojížd'ka z jiných obcí okresu naprosto převládá v centrech Slavičín a Staré Město (více jak 90 %). Dojížd'ka z ostatních okresů má vysoký podíl ve městech Koryčany a Kunovice (více jak 60 %).

Dojíždějící do základních škol, kterými jsou pouze s minimální nepřesností dojíždějící **ve věku 6 – 14 let**, převažovali jednoznačně v Bojkovicích (62,4 %), kde ze středních škol sídlí jak již bylo uvedeno pouze jedno střední odborné učiliště. Studenti **starší 15 let** převažují z více jak 80 % v dojíždce do Otrokovic, Valašského Meziříčí, Uherského Brodu, Zlína, Uherského Hradiště, Kunovic a Vsetína.

Podíl **denně dojíždějících** z dojíždějících do centra celkem se pohybuje v rozmezí od 65,1 % (město Kroměříž) do 96,4 % (město Slavičín). Saldo denní dojížd'ky do škol je záporné jen v Bojkovicích (-42 osob), v ostatních centrech je naopak kladné, z toho nejnižší ve Starém Městě (78 osob) a nejvyšší ve Zlíně (3 063 osob) a Uherském Hradišti (3 056 osob).

Tab. 3.9 Dojížd'ka do škol do center dojížd'ky podle věku dojíždějících a frekvence dojížd'ky

Kraj, centrum dojížd'ky	Dojíždějící do centra celkem	Podíl dojíždějících z jiné obce okresu (v %)	Podíl dojíždějících (v %) ve věku		Podíl dojíždějících (v%)		Saldo denní dojížd'ky
			6 - 14 let	15 let a více vč. nezj.	denně	týdně	
Kraj celkem	39 375	71,3	32,2	67,8	82,5	14,0	-247
Kroměříž	4 464	54,4	18,2	81,8	65,1	31,3	2 380
Bystřice pod Hostýnem	1 214	56,8	31,5	68,5	73,2	23,7	474
Holešov	1 437	67,0	37,2	62,8	77,4	20,6	586
Koryčany	320	30,0	21,3	78,8	74,7	18,1	145
Uherské Hradiště	3 985	80,3	17,3	82,7	91,1	6,9	3 056
Bojkovice	266	78,9	62,4	37,6	79,7	16,5	-42
Kunovice	721	39,8	18,2	81,8	64,2	26,1	219
Staré Město	567	91,0	34,7	65,3	94,0	4,9	78
Uherský Brod	1 845	72,7	13,1	86,9	86,3	11,7	1 178
Vsetín	2 255	83,6	19,2	80,8	90,5	6,5	1 482
Rožnov pod Radhoštěm	1 366	67,6	15,4	84,6	70,7	25,8	438
Valašské Meziříčí	3 087	66,5	12,4	87,6	86,0	11,7	2 057
Zlín	5 998	57,5	16,8	83,2	72,5	21,0	3 063
Luhačovice	685	67,0	39,4	60,6	80,9	16,5	250
Otrokovice	1 762	71,9	8,7	91,3	88,1	9,1	828
Slavičín	603	92,7	41,3	58,7	96,4	2,0	430
Valašské Klobouky	754	76,4	29,7	70,3	89,3	7,6	584
Vizovice	868	67,2	30,9	69,1	75,6	19,1	406

Struktura časové délky denní dojížděky do center je závislá na různých skutečnostech. Souvisí zvláště s rozmístěním (soustředěním či rozptýlením) škol v jednotlivých městech, s polohou zastávek městské hromadné dopravy, umístění, autobusových a vlakových nádraží, s velikostí center dojížděky. Město Zlín je rozlohou 11 885 ha (výměra k 31. 12. 2002) jednoznačně největším centrem kraje a ve vztahu k některým dalším velkým městům jako je Vsetín, Valašské Meziříčí nebo Uherský Brod je jeho rozloha více jak dvojnásobná.

Tab. 3.10 Dojíždějící do škol do center dojížděky podle času stráveného na cestě

Kraj, centrum dojížděky	Dojíždějící do centra celkem	Struktura dojíždějících do centra v % podle času denní dojížděky					Dojíždějící uvnitř centra celkem	Struktura dojíždějících v centru v % podle času denní dojížděky		
		do 14 minut	15 - 29 minut	30 - 44 minut	45 - 59 minut	60 minut a více vč. nezj.		do 14 minut	15 - 29 minut	30 minut a více vč. nezj.
Kraj celkem	39 375	23,2	30,6	20,7	14,8	10,7	59 941	63,1	30,8	6,1
Kroměříž	4 464	21,2	27,7	19,1	19,6	12,3	4 026	62,2	31,4	6,4
Bystřice pod Hostýnem	1 214	21,6	29,6	17,2	16,1	15,5	969	67,6	28,5	3,9
Holešov	1 437	25,5	36,1	17,4	13,2	7,8	1 334	70,4	25,3	4,3
Koryčany	320	23,1	23,4	16,3	19,4	17,8	314	58,9	37,9	3,2
Uherské Hradiště	3 985	9,7	40,2	27,4	13,2	9,5	3 795	61,6	32,1	6,4
Bojkovice	266	40,2	38,7	5,6	9,4	6,0	508	60,8	37,2	2,0
Kunovice	721	15,3	29,5	18,2	16,2	20,8	457	74,6	22,8	2,6
Staré Město	567	19,8	37,2	28,9	8,6	5,5	667	76,2	22,5	1,3
Uherský Brod	1 845	11,4	32,1	27,9	15,7	12,8	2 278	58,2	36,5	5,4
Vsetín	2 255	10,1	25,7	28,5	19,3	16,4	4 022	59,3	34,1	6,6
Rožnov pod Radhoštěm	1 366	22,0	29,1	21,0	15,7	12,2	2 386	63,2	31,5	5,4
Valašské Meziříčí	3 087	9,5	24,0	26,9	22,1	17,6	3 859	59,6	33,5	6,9
Zlín	5 998	16,5	25,2	27,2	20,3	10,8	10 775	45,9	42,0	12,1
Luhačovice	685	21,9	42,5	14,3	12,6	8,8	590	61,9	34,6	3,6
Otrokovice	1 762	8,6	18,9	24,3	27,7	20,5	2 219	67,5	29,1	3,5
Slavičín	603	18,6	42,5	25,4	7,5	6,1	1 020	63,6	33,3	3,0
Valašské Klobouky	754	26,5	42,3	20,6	6,8	3,8	739	68,5	25,2	6,4
Vizovice	868	25,0	22,1	16,8	18,3	17,7	508	69,7	25,8	4,5

Při denní dojížděce do škol v centrech je patrná odlišná časová struktura města Zlína, které má nejnižší podíl dojížděky do 14 minut a nejvyšší podíly v dojížděce 15 – 29 minutové a zvláště pak více jak půlhodinové.